

Sprawozdanie Zarządu
z działalności MakoLab S.A.
w okresie 01.01.2017 – 31.12.2017

Spis treści

CHARAKTERYSTYKA SPÓŁKI	3
INFORMACJE PODSTAWOWE	3
AKCJE NOTOWANE NA RYNKU NEWCONNECT	3
STRUKTURA AKCJONARIATU	3
PRZEDMIOT DZIAŁANIA SPÓŁKI	4
ODDZIAŁY I ZAKŁADY SPÓŁKI.....	5
POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE Z INNYMI PODMIOTAMI.....	5
WŁADZE SPÓŁKI	7
ZARZĄD.....	7
RADA NADZORCZA.....	7
WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY.....	7
AUTORYZOWANY DORADCA	8
ANIMATOR RYNKU	8
ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO	8
KREDYTY	8
POŻYCZKI, PORĘCZENIA I GWARANCJE	9
SKUP I UMORZENIE AKCJI WŁASNYCH	9
ZDOLNOŚĆ DO REGULOWANIA ZOBOWIĄZAŃ	10
INSTRUMENTY FINANSOWE	10
BADANIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA OKRES 01.01.-31.12.2017	10
DYWIDENDA	10
PODSUMOWANIE WYNIKÓW FINANSOWYCH	11
REALIZACJA PROGNOZ	12
CZYNNIKI I ZDARZENIA MAJĄCE WPŁYW NA WYNIKI FINANSOWE	12
AKTYWNOŚCI PODEJMOWANE W OBSZARZE ROZWOJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI	14
ROZWÓJ PRODUKTÓW I USŁUG SPÓŁKI.....	14
WSPÓŁPRACA Z INNYMI PODMIOTAMI	15
PROGNOZY I PLANY SPÓŁKI NA ROK 2018	15
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ SYTUACJI MAJĄTKOWEJ W 2018 R.	15
CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ SPÓŁKI	16
CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z OTOCZENIEM, W JAKIM EMITENT PROWADZI DZIAŁALNOŚĆ.....	16
CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ SPÓŁKI	18
KSZTAŁTOWANIE SIĘ KURSU AKCJI SPÓŁKI	21

CHARAKTERYSTYKA SPÓŁKI

INFORMACJE PODSTAWOWE

MakoLab S.A. jest zarejestrowana w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000289179. Spółka została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego na mocy Postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 1 października 2007 roku.

Kapitał zakładowy Spółki wynosi 698 698,00 zł i dzieli się na 6 986 980 akcji serii A o wartości nominalnej 0,10 zł każda.

AKCJE NOTOWANE NA RYNKU NEWCONNECT

Akcje Spółki serii A w liczbie 2 486 980 (dwa miliony czterysta osiemdziesiąt sześć tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt) są notowane w Alternatywnym Systemie Obrotu (rynek NewConnect) organizowanym przez Giełdę Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie.

STRUKTURA AKCJONARIATU

Strukturę akcjonariatu w dniu 31.12.2017 r. przedstawia tab. 1.

Akcjonariusz	Liczba akcji ogółem	W tym w wolnym obrocie	Udział w kapitale akcyjnym/głosach na Walnym Zgromadzeniu
Mirosław Sopek	2 635 900	385 900	37,7%
Krzysztofa Sopek	2 625 000	375 000	37,6%
Zolkiewicz & Partners Inwestycji w Wartość FIZ	358 524	358 524	5,1%
Pozostali	1 367 556	1 367 556	19,6%
Razem:	6 986 980	2 486 980	100,0%

Tab. 1. Struktura akcjonariatu MakoLab S.A. w dniu 31.12.2017 r.

Strukturę akcjonariatu MakoLab S.A. w dniu sporządzenia sprawozdania przedstawia tab. 1a.

Akcjonariusz	Liczba akcji ogółem	W tym w wolnym obrocie	Udział w kapitale akcyjnym/głosach na Walnym Zgromadzeniu
Krzysztofa Sopek	2 625 000	375 000	37,6%
Mirosław Sopek	2 613 724	363 724	37,4%
Zolkiewicz & Partners Inwestycji w Wartość FIZ	358 524	358 524	5,1%
Pozostali	1 389 732	1 389 732	19,9%
Razem	6 986 980	2 486 980	100,0%

Tab. 1a. Struktura akcjonariatu MakoLab S.A. w dniu sporządzenia sprawozdania

PRZEDMIOT DZIAŁANIA SPÓŁKI

Zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności oraz Statutem Spółki przedmiotem jej działania jest:

1. Drukowanie i działalność związana z poligrafią (PKD 18.1);
2. Reprodukacja zapisanych nośników informacji (PKD 18.20.Z);
3. Produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych (PKD 26.20.Z);
4. Produkcja sprzętu (tele) komunikacyjnego (PKD 26.30.Z);
5. Produkcja pozostałego sprzętu elektrycznego (PKD 27.90.Z);
6. Produkcja maszyn i sprzętu biurowego, z wyłączeniem komputerów i urządzeń peryferyjnych (PKD 28.23.Z);
7. Naprawa i konserwacja maszyn (PKD 33.12.Z);
8. Działalność agentów specjalizujących się w sprzedaży pozostałych określonych towarów (PKD 46.18.Z);
9. Sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania (PKD 46.51.Z);
10. Sprzedaż hurtowa pozostałych maszyn i urządzeń biurowych (PKD 46.66.Z);
11. Sprzedaż hurtowa sprzętu elektronicznego i telekomunikacyjnego oraz części do niego (PKD 46.52.Z);
12. Sprzedaż hurtowa pozostałych maszyn i urządzeń (PKD 46.69.Z);
13. Sprzedaż detaliczna narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach (PKD 47.6);
14. Sprzedaż detaliczna wyrobów związanych z kulturą i rekreacją prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach (PKD 47.6);
15. Działalność wydawnicza (PKD 58);
16. Działalność w zakresie nagrań dźwiękowych i muzycznych (PKD 59.20.Z);
17. Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych (PKD 60);
18. Telekomunikacja (PKD 61);
19. Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana (PKD 62.0);
20. Działalność usługowa w zakresie informacji (PKD 63);
21. Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi (PKD 68.20.Z);
22. Działalność rachunkowo-księgową; doradztwo podatkowe (PKD 69.20.Z);
23. Doradztwo związane z zarządzaniem (PKD 70.2);
24. Badania i analizy techniczne (PKD 71.20);
25. Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych (PKD 72.1);
26. Reklama (PKD 73.1);

27. Badanie rynku i opinii publicznej (PKD 73.20.Z);
28. Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (PKD 74);
29. Wynajem dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych (PKD 77.3);
30. Działalność związana z zatrudnieniem (PKD 78);
31. Działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów (PKD 82.30.Z);
32. Działalność komercyjna gdzie indziej niesklasyfikowana (PKD 82.9);
33. Pozostałe formy edukacji (PKD 85.5);
34. Działalność wspomagająca edukację (PKD 85.60.Z);
35. Naprawa i konserwacja komputerów i urządzeń peryferyjnych (PKD 95.11.Z);
36. Pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana (PKD 96.09.Z).

ODDZIAŁY I ZAKŁADY SPÓŁKI

Spółka nie posiada wydzielonych oddziałów i zakładów.

W 2017 r. działalność Spółki była prowadzona:

- a) w siedzibie Spółki w Łodzi przy ul. Demokratycznej 46,
- b) w biurze w Łodzi przy ul. Rzgowskiej 30,
- c) w biurze w Warszawie przy ul. Żurawiej 6/12,
- d) w biurze w Paryżu pod adresem 117 Avenue Victor Hugo, Paris 92100, Francja.

POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE Z INNYMI PODMIOTAMI

A0 Sp. z o.o.

Forma prawna: spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Siedziba: Łódź

Adres: ul. Demokratyczna 46, 93-430 Łódź

Kapitał zakładowy: Kapitał zakładowy A0 Sp. z o.o. wynosi 285 000,00 zł i dzieli się na 5 700 udziałów o wartości nominalnej 50,00 zł każdy.

Przedmiot działalności: A0 Sp. z o.o. świadczy usługi związane z prowadzeniem portali internetowych oraz usługi informatyczne; w 2017 r. spółka nie wykonała żadnych transakcji handlowych.

Udział MakoLab S.A. w kapitale zakładowym A0 Sp. z o.o.: MakoLab S.A. posiada 5700 udziałów w spółce A0 Sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej 285 000,00 zł.

Udział MakoLab S.A. w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu A0 Sp. z o.o.: MakoLab S.A. posiada 100% głosów na walnym zgromadzeniu A0 Sp. z o.o.

Powiązania osobowe: Pan Wojciech Zieliński, Prezes Zarządu MakoLab S.A. pełni od 30.11.2016 r. funkcję Prezesa Zarządu A0 Sp. z o.o. Pani Krzysztofa Sopek, jeden z głównych akcjonariuszy oraz prokurent MakoLab S.A. jest od 30.11.2016 r. prokurentem A0 Sp. z o.o.

Wynik A0 Sp. z o.o. w 2017 r.: strata netto -3 184,20 zł.

MAKOLAB UK LTD.

Forma prawna: odpowiednik polskiej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

Siedziba: Londyn, Wielka Brytania

Adres: 13 Hawley Crescent, London, NW1 8NP, Wielka Brytania

Kapitał zakładowy: Kapitał zakładowy MAKOLAB UK Ltd. wynosi 100 GBP i dzieli się na 100 udziałów o wartości nominalnej 1 GBP każdy.

Przedmiot działalności: MAKOLAB UK Ltd. świadczy usługi agencji cyfrowej (ang. digital agency) na terenie Wielkiej Brytanii.

Udział MakoLab S.A. w kapitale zakładowym MAKOLAB UK LTD.: MakoLab S.A. posiada 100 udziałów w MAKOLAB UK Ltd., o łącznej wartości nominalnej 100 GBP.

Udział MakoLab S.A. w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu MAKOLAB UK LTD.: MakoLab S.A. posiada 100% głosów na walnym zgromadzeniu MAKOLAB UK Ltd.

Powiązania osobowe: Pan Wojciech Zieliński, Prezes Zarządu MakoLab S.A. od 01.01.2017 r. pełni funkcję Dyrektora MAKOLAB UK LTD.

Wynik MAKOLAB UK LTD. w 2017 r.: strata netto -64 535,97 GBP (-303 325,51 zł).

MAKOLAB USA, Inc. (od 01.11.2017)

Forma prawna: odpowiednik polskiej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

Siedziba: Gainesville, Floryda, USA

Adres: 120 West University Ave. 305 M, Gainesville, FL 32601, USA

Kapitał zakładowy: Kapitał zakładowy MAKOLAB USA, Inc. wynosi 10 000 USD i dzieli się na 1 000 udziałów o wartości nominalnej 10,00 USD każdy.

Przedmiot działalności: MAKOLAB USA, Inc. świadczy usługi agencji cyfrowej a ponadto rozwija i promuje produkt LEI.INFO dostępny pod adresem <https://lei.info>

Udział MakoLab S.A. w kapitale zakładowym MAKOLAB USA, Inc.: MakoLab S.A. posiada 1 000 udziałów w MakoLab USA, Inc. o łącznej wartości nominalnej 10 000 USD.

Udział MakoLab S.A. w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu MAKOLAB USA, Inc.: MakoLab S.A. posiadała 100% głosów na walnym zgromadzeniu MAKOLAB USA, Inc.

Powiązania osobowe: Pan Mirosław Sopek, Wiceprezes Zarządu MakoLab S.A. pełni funkcję Prezydenta w MAKOLAB USA, Inc.

Wynik spółki MAKOLAB USA, Inc. w 2017 r.: zysk netto 6 365,34 USD (22 159,66 zł).

Wybrane dane finansowe spółek zależnych znajdują się w „Informacja dodatkowej” Sprawozdania finansowego Spółki za 2017 r.

WŁADZE SPÓŁKI

ZARZĄD

Imię i nazwisko	Stanowisko	Początek pełnienia funkcji	Początek obecnej kadencji	Czas trwania kadencji
Wojciech Zieliński	Prezes Zarządu	07.03.2008 r.	29.06.2017 r.	3 lata
Mirosław Sopek	Wiceprezes Zarządu	07.03.2008 r.	29.06.2017 r.	3 lata

Tab. 2. Skład Zarządu MakoLab S.A. na dzień 31.12.2017

Skład Zarządu nie uległ zmianie do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Życiorysy obecnych członków Zarządu są dostępne na stronie WWW: <https://makolab.com/pl-pl/relacje-inwestorskie/zarzad>

Dane dotyczące wynagrodzenia Zarządu w 2017 r. znajdują się w „Informacji dodatkowej” Sprawozdania finansowego Spółki za 2017 r.

RADA NADZORCZA

Imię i nazwisko	Stanowisko	Początek pełnienia funkcji	Początek obecnej kadencji	Czas trwania kadencji
Sybilla Anna Graczyk	Przewodnicząca Rady Nadzorczej	29.06.2009 r.	29.06.2015 r.	3 lata
Sławomir Jarecki	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	30.06.2008 r.	30.06.2017 r.	3 lata
Jacek Michalak	Członek Rady Nadzorczej	29.06.2009 r.	29.06.2015 r.	3 lata
Jerzy Marek Rudziński	Członek Rady Nadzorczej	28.03.2008 r.	30.06.2017 r.	3 lata
Piotr Ignaczak	Członek Rady Nadzorczej	27.06.2011 r.	30.06.2017 r.	3 lata

Tab. 3. Skład Rady Nadzorczej MakoLab S.A. na dzień. 31.12.2017

Wszystkie w/w osoby mają status członka niezależnego Rady Nadzorczej. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania skład Rady Nadzorczej nie uległ zmianie.

Życiorysy obecnych członków Rady Nadzorczej są dostępne na stronie WWW: <https://makolab.com/pl-pl/relacje-inwestorskie/rada-nadzorcza>

Dane dotyczące wynagrodzenia Rady Nadzorczej w 2017 r. znajdują się w „Informacji dodatkowej” Sprawozdania Finansowego Spółki za 2017 r.

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY

W okresie 01.01.–31.12.2017 r. odbyło się jedno Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki, które miało miejsce w Łodzi w dniu 29.06.2017 r.

Treści uchwał podjętych na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy w dniu 29.06.2017 r. dostępna jest na stronie WWW: <https://makolab.com/pl-PL/Relacje-Inwestorskie/WZA>

AUTORYZOWANY DORADCA

W 2017 r. funkcję Autoryzowanego Doradcy Spółki pełniła BTFG Advisory Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, ul. Śniadeckich 17.

Wynagrodzenie BTFG Advisory Sp. z o.o. z tytułu pełnienia funkcji Autoryzowanego Doradcy w 2017 r. wyniosło 21 600,00 zł netto.

ANIMATOR RYNKU

Od 01.02.2012 r. funkcję Animatora Rynku dla Spółki nieprzerwanie pełni Copernicus Securities S.A. z siedzibą w Warszawie, ul. Grójecka 5.

ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO

W roku 2017 Spółka przestrzegała zasady zawarte w Załączniku nr 1 do Uchwały Nr 293/2010 Zarządu GPW w Warszawie S.A. „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na NewConnect” za wyjątkiem:

- transmitowania obrad walnego zgromadzenia z wykorzystaniem sieci Internet (zasada nr 1). Powodem jest zbyt wysoki w stosunku do możliwych do osiągnięcia korzyści koszt przeprowadzenia transmisji z miejsca odbycia obrad WZA,
- przedstawienia prognozy finansowej na cały rok obrotowy (zasada nr 3.8),
- organizowania przynajmniej dwa razy w roku publicznie dostępnych spotkań z inwestorami, analitykami i mediami (zasada nr 11). Spółka komunikuje swoje działania, plany oraz strategie za pośrednictwem dedykowanych do tego celu kanałów komunikacji. Ponadto Zarząd na bieżąco informuje i komentuje je za pośrednictwem powszechnie dostępnych mediów, przede wszystkim internetowych. Zarząd odpowiada także na wszelkie pytania akcjonariuszy, inwestorów i analityków oraz spotyka się z nimi, o ile wyrażają oni chęć spotkania.

W dniu 29.12.2017 r. Zarząd Spółki podjął uchwałę o zmianie z dniem 01.01.2018 r. Indywidualnego Standardu Raportowania Informacji Poufnych (ISR) w części dotyczącej definicji „umowy znaczącej”.

KREDYTY

W dniu 30.11.2017 r. Spółka przedłużyła z Bankiem PEKAO S.A. w Warszawie umowę na kredyt w rachunku bieżącym. Wysokość limitu kredytu wynosi 1 500 000,00 zł. Zabezpieczeniem kredytu jest przewłaszczenie majątku ruchomego Spółki.

Spółka nie zaciągała innych kredytów w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r.

W dniu 06.04.2018 r. Spółka zawarła z Bankiem PEKAO S.A. umowę kredytu obrotowego na kwotę 2 000 000,00 zł, przeznaczonego na okresowe finansowanie działań operacyjnych, w tym kosztów

wynagrodzeń. Termin całkowitej spłaty kredytu upływa 31.03.2019 r. Zabezpieczeniem spłaty kredytu jest weksel własny in-blanco wystawiony przez Spółkę oraz pełnomocnictwo udzielone Bankowi PEKAO S.A. do dysponowania rachunkami bankowymi prowadzonymi przez Bank. Inne warunki umowy nie odbiegają od warunków powszechnie stosowanych dla tego typu umów.

POŻYCZKI, PORĘCZENIA I GWARANCJE

W okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. Spółka nie udzielała pożyczek, poręczeń ani gwarancji.

W dniu 30.11.2016 r. Spółka, jako najemca, zawarła z WX Office Development 2 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, jako wynajmującym, umowę najmu powierzchni biurowych zlokalizowanych na nieruchomości znajdującej się w Łodzi przy ul. Ogrodowej 8-14 i ul. Zachodniej 34-38. Zabezpieczeniem należytego wykonania umowy jest gwarancja bankowa udzielona przez Bank PEKAO S.A. z siedzibą w Warszawie do kwoty 145 139,00 Euro na okres do 31.12.2018 r. Zabezpieczeniem wiarytelności banku jest zastaw zwykły na lokacie Spółki w kwocie 165 000,00 Euro.

SKUP I UMORZENIE AKCJI WŁASNYCH

W 2017 r. Spółka zakończyła skup akcji własnych prowadzony na podstawie Uchwały nr 18 ZWZA Spółki z dnia 29.06.2016 r oraz Uchwały Zarządu Spółki z dnia 15.07.2016 r.

Spółka nabywała akcje własne w celu ich umorzenia.

W wyniku transakcji przeprowadzonych od dnia 16.08.2016 (rozpoczęcie skupu akcji własnych) do dnia ostatniej transakcji tj. 31.03.2017 r. Spółka nabyła 87 750 sztuk akcji własnych o łącznej wartości transakcji (bez kosztów nabycia) 182 194,13 zł.

W dniu 29.06.2017 r. Walne Zgromadzenie MakoLab S.A. podjęło uchwałę o umorzeniu wszystkich akcji własnych Spółki nabytych w/w okresie, a w dniu 29.09.2017 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował obniżenie kapitału zakładowego MakoLab S.A. o kwotę 8.775 zł wynikającą z umorzenia 87 750 szt. akcji własnych.

W dniu 16.10.2017 r. Rada Nadzorcza MakoLab S.A., na wniosek Zarządu Spółki, wyraziła zgodę na zakończenie skupu akcji własnych przed terminem. Tym samym w dniu 16.10.2017 r. Spółka zakończyła skup akcji własnych.

Zbiornicze dane dotyczące nabytych i umorzonych akcji własnych przedstawia tabela 4.

Okres skupu akcji	Liczba skupionych i umorzonych akcji	Reprezentowany kapitał zakładowy	Udział w kapitale akcyjnym/głosach na Walnym Zgromadzeniu	Całkowita cena nabycia	Koszt nabycia (prowizja biura maklerskiego)
16.08.2016 - 12.05.2017	87 750	8 775,00 zł	1,24%	182 194,13	911,07 zł

Tab. 4. Zbiornicze dane dotyczące skupionych i umorzonych akcji własnych Spółki

ZDOLNOŚĆ DO REGULOWANIA ZOBOWIĄZAŃ

W okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. Spółka nie miała problemów z terminowym regulowaniem własnych zobowiązań, zarówno finansowych jak i wobec dostawców.

INSTRUMENTY FINANSOWE

W roku obrotowym 2017 w Spółce wystąpiły następujące instrumenty finansowe:

- a) wyceny otwartych kontraktów terminowych forward stosowane w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kursowym,
- b) zobowiązania z tytułu leasingu stosowane jako element zarządzania płynnością finansową,
- c) należności handlowe i zobowiązania handlowe.

Spółka w chwili obecnej nie identyfikuje ryzyk, które wymagałyby stosowania innych instrumentów finansowych (patrz: „Czynniki ryzyka związane z działalnością Spółki”).

BADANIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA OKRES 01.01.-31.12.2017

Badanie sprawozdania finansowego Spółki za okres od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. zostało uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 16.10.2017 r. powierzone “ForBiznes Audyt – Libsz Kępka Zielińska – biegli rewidenci” Spółka partnerska z siedzibą w Łodzi. ForBiznes Audyt jest zarejestrowana na liście podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 3269. Badanie zostało wykonane na podstawie umowy z MakoLab S.A. z dnia 18.12.2017 r.

DYWIDENDA

Wypłata dywidendy za 2016 r.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki obradujące w dniu 29.06.2017 r. postanowiło o wypłacie dywidendy z zysku Spółki za rok obrotowy 2016 w kwocie 419.218,80 zł, co oznacza 6 groszy na każdą akcję.

Rekomendacja dotycząca wysokości dywidendy za 2017 r.

Zarząd Spółki rekomenduje Radzie Nadzorczej i Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy przeznaczyć na dywidendę z zysku netto za 2017 r. kwotę 139.739,60 zł tj. 2 grosze na jedną akcję.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW FINANSOWYCH

Wyniki finansowe Spółki w okresie 01.01.2017 r. – 31.12.2017 r. przedstawia tab. 5.

	2017	2016	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	(2017-2016)/2016
Przychody ze sprzedaży	26 358,5	20 353,6	30%
Zysk ze sprzedaży	1 859,1	1 297,1	43%
Zysk z działalności operacyjnej	2 054,5	1 330,1	54%
EBIDTA	2 536,0	1 794,3	41%
Zysk brutto	1 532,8	1 523,8	1%
Zysk netto	1 132,0	1 194,8	-5%
Aktywa trwałe	1 507,2	1 243,7	21%
Aktywa obrotowe	13 146,9	9 764,3	35%
Kapitał własny	9 325,1	8 795,4	6%
Zobowiązania i rezerwy	5 328,9	2 379,6	124%
Przepływy pieniężne netto	1 093,1	-1 176,2	-
Środki pieniężne na koniec roku	4 660,0	3 604,5	30,6%

Tab. 5. Wyniki finansowe w 2017 r.

Sytuację finansową Spółki na dzień 31.12.2017 r. ilustrują wskaźniki finansowe zawarte w tab. 6.

	31.12.2017	31.12.2016
Rentowność majątku	0,09	0,11
Rentowność kapitału własnego	0,12	0,14
Zyskowność sprzedaży	0,04	0,06
Wskaźnik płynności I	3,69	6,31
Wskaźnik płynności II	3,69	6,31
Wskaźnik płynności III	1,49	2,34
Szybkość spłaty należności w dniach	100	99
Szybkość spłaty zobowiązań w dniach	11	11
Udział kapitału własnego w finansowaniu majątku	0,64	0,79
Pokrycie majątku trwałego kapitałem własnym	6,19	7,07
Wartość księgowa na jedną akcję	1,33 zł	1,24 zł
Wynik finansowy na jedną akcję	0,16 zł	0,17 zł

Tab. 6. Wskaźniki finansowe w 2017 r.

Objaśnienia wskaźników:

- rentowność majątku – zysk netto/średni stan aktywów
- rentowność kapitału własnego - zysk netto/średni stan kapitałów własnych
- zyskowość sprzedaży – zysk netto/przychody ze sprzedaży produktów oraz towarów i materiałów
- wskaźnik płynności I – aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe
- wskaźnik płynności II – (aktywa obrotowe-zapasy)/zobowiązania krótkoterminowe
- wskaźnik płynności III – inwestycje krótkoterminowe/zobowiązania krótkoterminowe
- szybkość spłaty należności w dniach – średni stan należności brutto z tytułu dostaw i usług*365/przychody ze sprzedaży produktów oraz towarów i materiałów
- szybkość spłaty zobowiązań w dniach - średni stan zobowiązań brutto z tytułu dostaw towarów i usług*365/przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów
- udział kapitału własnego w finansowaniu majątku - kapitały własne/aktywa
- pokrycie majątku trwałego kapitałem własnym - kapitał własny/aktywa trwałe
- wartość księgowa na jedną akcję - kapitały własne/liczba akcji
- wynik finansowy na jedną akcję - zysk netto/liczba akcji

REALIZACJA PROGNOZ

W 2017 r., podobnie jak w roku poprzednim, Zarząd Spółki kontynuował zasadę nieprzedstawiania prognoz wyników finansowych na cały rok. Spółka odstąpiła także od informowania w raportach kwartalnych o planie sprzedaży na kolejny kwartał.

CZYNNIKI I ZDARZENIA MAJĄCE WPŁYW NA WYNIKI FINANSOWE

W 2017 r. Spółka zrealizowała przychody netto ze sprzedaży o prawie 30% większe w stosunku do wartości sprzedaży zanotowanej w 2016 r. Eksport wzrósł o ponad 30% w ujęciu rok do roku (r/r), generując 80% wartości sprzedaży w 2017 r., a sprzedaż krajowa zwiększyła się o 26% r/r stanowiąc 20% wartości sprzedaży w raportowanym okresie.

Najbardziej znaczącym obszarem działalności Spółki pozostawał w 2017 r. obszar usług agencji interaktywnej, z którego pochodziło 63% sprzedaży. Jednak zanotowany w raportowanym okresie wzrost przychodów ze sprzedaży wynika przede wszystkim z rozpoczętej w 2017 r. sprzedaży rozwiązań „connected car” oraz z uzyskania większych niż w roku poprzednim przychodów w obszarze systemów biznesowych i usług outsourcingu informatycznego. We wszystkich tych obszarach Spółka realizowała przychody głównie ze sprzedaży do kontrahentów korporacyjnych z sektora motoryzacyjnego oraz finansowego.

W 2017 r. Spółka zanotowała wzrost kosztów działalności operacyjnej o 29% w ujęciu r/r, na który wpłynęły przede wszystkim wyższe niż w roku poprzednim koszty zatrudnienia (na podstawie umów o pracę – koszty wynagrodzeń i ubezpieczeń społecznych, dla umów cywilno-prawnych – koszty usług obcych). Najistotniejszymi czynnikami wzrostu tych kosztów były: zwiększenie zatrudnienia w Spółce, wynikające m.in. z utworzenia w 2017 r. zespołu „connected car” oraz wzrost poziomu wynagrodzeń, który był pochodną sytuacji obserwowanej na rynku pracy specjalistów IT, w szczególności programistów. Rynek ten pozostawał w 2017 r. „rynkiem pracownika” z ograniczoną podażą pracy oraz silną presją na wzrost płac.

W ciężar kosztów operacyjnych Spółka zaliczała również koszty realizowanego projektu badawczo-rozwojowego, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej i Budżetu Państwa. W 2017 r. łączne koszty projektu wyniosły 570 tys. zł, dla których Spółka planowała otrzymać w raportowanym okresie 400 tys. zł dofinansowania. Z powodu opóźnień w weryfikacji wniosków refundacyjnych, kwota otrzymanych w 2017 r. dotacji, ujęta w wyniku na pozostałej działalności operacyjnej, wyniosła 190 tys. zł, co wpłynęło na poziom zysku operacyjnego Spółki.

W efekcie zysk operacyjny Spółki w 2017 r. wyniósł 2 054 tys. zł (wobec 1 330 tys. zł w 2016 r.), a wynik EBITDA to 2 536 tys. zł (wobec 1 794 tys. zł w 2016 r.).

Wynik brutto Spółki znacząco obciążyla strata na działalności finansowej, na którą składają się przede wszystkim różnice kursowe oraz odsetki kredytowe i leasingowe. Obserwowane w 2017 r. wzmocnienie się waluty krajowej wobec euro najistotniej przyczyniło się do zanotowania przez Spółkę straty na działalności finansowej w kwocie 522 tys. zł, w tym ujemne różnice kursowe stanowiły prawie 417 tys. zł (per saldo). Strata na działalności finansowej spowodowała, że pomimo poprawy wyników Spółki na poziomie sprzedaży i działalności operacyjnej wynik finansowy netto Spółki w 2017 r. jest minimalnie niższy niż w roku poprzednim.

Ostatecznie w 2017 r. Spółka zanotowała zysk netto w wysokości 1 132 tys. zł (wobec 1 195 tys. zysk netto w 2016 r.).

Utrzymanie zysku netto w 2017 r. na poziomie zbliżonym do zysku roku poprzedniego, przy jednoczesnym wzroście wartości sprzedaży, kapitału własnego i sumy bilansowej Spółki spowodowało spadek wskaźników rentowności. Ponadto zwiększenie w 2017 r. zakresu finansowania działalności Spółki ze źródeł zewnętrznych (odzwierciedlone wzrostem poziomu zobowiązań i rezerw) przyczyniło się do obniżenia wskaźników płynności. Pomimo tego w ocenie Zarządu sytuacja finansowa Spółki pozostaje dobra i nie występuje żadne zagrożenie dla kontynuacji działalności Spółki w przewidywanej przyszłości. Na dzień 31.12.2017 r. wartość aktywów obrotowych znacznie przewyższała wartość zobowiązań. W 2017 roku Spółka odnotowała dodatnie przepływy finansowe na poziomie 1 093 tys. zł. Spółka utrzymuje również bezpieczny stan środków pieniężnych. Wskaźniki szybkości spłaty należności i zobowiązań powstały w 2017 na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego.

AKTYWNOŚCI PODEJMOWANE W OBSZARZE ROZWOJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

ROZWÓJ PRODUKTÓW I USŁUG SPÓŁKI

W pierwszym kwartale 2017 r. w strukturze Spółki wydzielono zespół dedykowany do realizacji aplikacji dla „samochodu połączanego” („connected car”). Spółka zatrudniła również specjalistów mających udokumentowane sukcesy w sprzedaży i realizacji tego typu rozwiązań. W kolejnych kwartałach Spółka uzyskała zlecenia, które wykonywał nowo powstały zespół. Rozpoczęcie intensywnych działań w obszarze „connected car” zaowocowało pozyskaniem przez Spółkę nowego znaczącego klienta z branży motoryzacyjnej.

W 2017 r. Spółka prowadziła prace B+R związane z zastosowaniem technologii semantycznych oraz technologii Blockchain, przede wszystkim w aplikacjach dla branży motoryzacyjnej i finansowej. Prace te koncentrowały się na dwóch produktach:

- a) Search Insights – zaawansowana wyszukiwarka z wbudowanymi zindywidualizowanymi strategiami wyszukiwania,
- b) BBIS (Blockchain Based Identification System) – system do bezpiecznej identyfikacji podmiotów finansowych oparty na technologii Blockchain oraz systemie LEI.

W ramach prac nad pierwszym produktem Spółka realizowała projekt „Zwiększenie konkurencyjności spółki MakoLab S.A. dzięki zakupieniu badań naukowych prowadzących do powstania komponentu semantyczno-lingwistycznego znacząco podnoszącego jakość wyszukiwarki Search Insights (SI) firmy MakoLab S.A. dla dedykowanych stron internetowych”. W 2017 projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, poddziałanie 2.3.2. Bony na innowacje dla MŚP. Wartość projektu brutto wynosi 394 830 zł a wysokość dofinansowania 168 525 zł. Projekt jest realizowany we współpracy z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II (KUL). Zakończenie projektu jest planowane w połowie listopada 2018 r.

W ramach prac nad systemem BBIS w 2017 r. Spółka realizowała projekt pn. "Realizacja badań przemysłowych oraz przeprowadzenie prac rozwojowych w zakresie nowoczesnych identyfikatorów cyfrowych wymagających absolutnej niezaprzeczalności, autentyczności, unikalności, transparentności i trwałości z wykorzystaniem zmodyfikowanej technologii Blockchain". Zgodnie z umową zawartą z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) projekt jest dofinansowany w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Całkowita wartość projektu wynosi 2 042 605,07 zł, a wartość przyznanego dofinansowania to 1 234 660,17 zł. Zakończenie projektu zaplanowano na grudzień 2018 r.

Rezultatem realizacji w/w projektu jest opracowanie i zaprezentowanie przez Spółkę własnej, nowatorskiej koncepcji GraphChain wchodzącej w zakres technologii BlockChain. GraphChain pozwala na zastosowanie klasycznych, „grafowych” baz danych ze wszystkimi ich zaletami (jak np. jawna semantyka danych, doskonałe wyszukiwanie, etc.) zabezpieczonych dodatkowo metodami, jakie stosuje technologia BlockChain.

Ponadto w wyniku prowadzonych prac rozwojowych opracowano i wdrożono produkt LEI.INFO. Podstawowym modelem biznesowym dla LEI.INFO jest świadczenie usług cyfrowych związanych z LEI (Legal Entity Identifier) – ogólnosięciowym numerem identyfikacyjnym dla podmiotów gospodarczych. LEI.INFO udostępnia wyszukiwarkę podmiotów oraz zaawansowane usługi cyfrowe związane z danymi pochodzącymi z systemu LEI jak i z innych źródeł, dostarczając tym samym bardzo bogatej informacji o podmiotach gospodarczych na całym świecie. Aktualnie LEI.INFO jest przede wszystkim rozwijany i promowany na rynku amerykańskim poprzez spółkę zależną MAKOLAB USA, Inc.'

WSPÓŁPRACA Z INNYMI PODMIOTAMI

W 2017 r. Spółka współpracowała z:

- a) EDMC (Enterprise Data Management Council) - niezależnym forum powołanym przez organizacje z sektora finansowego dla promowania dobrych praktyk zarządzania danymi w biznesie. Celem członkostwa MakoLab S.A. w stowarzyszeniu jest współudział w tworzeniu i promowanie FIBO (Financial Industry Business Ontology).
- b) ICT Klaster Polska Centralna – klastrem firm informatycznych z regionu łódzkiego. Przedmiotem współpracy jest wpływanie na programy kształcenia informatyków oraz promocja ICT jako jednej z czołowych specjalności regionu.
- c) Związkiem Pracodawców Branży Internetowej IAB Polska – organizacją zrzeszającą m.in. agencje interaktywne. Celem uczestnictwa MakoLab jest dzielenie się wiedzą oraz udział w tworzeniu standardów i dobrych praktyk agencji interaktywnych.
- d) PRCH (Polska Rada Centrów Handlowych) – organizacją skupiającą firmy związane z branżą centrów handlowych i ulic handlowych.

Spółka jest partnerem i dostawcą rozwiązań m.in. Microsoft, Adobe, Google, Sitecore, Salesforce.

PROGNOZY I PLANY SPÓŁKI NA ROK 2018

Podobnie jak w latach poprzednich Zarząd Spółki podjął decyzję o nieprzedstawianiu prognozy finansowej na 2018 r. zarówno w ujęciu całorocznym jak i w kolejnych kwartałach. Celem finansowym Zarządu w 2018 r. jest wzrost przychodów oraz poprawa zyskowności Spółki w stosunku do 2017 r.

Dla zrealizowania powyższego celu Spółka podejmuje następujące działania:

- a) dalsze zwiększanie obecności na rynkach zagranicznych poprzez zdobywanie nowych klientów oraz umacnianie pozycji u aktualnych klientów przy intensywnym wykorzystaniu zasobów biura w Paryżu oraz spółek zależnych w Wielkiej Brytanii i USA;
- b) koncentracja na dużych klientach, oferowanie nowych produktów i usług przede wszystkim w kluczowych dla Spółki sektorach motoryzacyjnym i finansowym;
- c) promocja rezultatów prowadzonych działań B+R w celu ich komercyjnego wykorzystania; w tym przede wszystkim koncepcji Graphchain i produktu LEI.INFO w obszarach „fintech” i „regtech”;
- d) finansowanie działalności B+R ze środków zewnętrznych; uzyskanie przyznanych dotacji na realizowane obecnie projekty, aplikowanie o nowe środki.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ SYTUACJI MAJĄTKOWEJ W 2018 R.

Biorąc pod uwagę obecną sytuację finansową Spółki, dostępne źródła finansowania działalności tj. środki własne i kredyty bankowe oraz cele finansowe Zarządu na 2018 r. (wskazane w „Prognozy i plany Spółki na rok 2018”) Zarząd przewiduje, że sytuacja majątkowa Spółki w 2018 r. nie ulegnie pogorszeniu w stosunku do 2017 r.

CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ SPÓŁKI

CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z OTOCZENIEM, W JAKIM EMITENT PROWADZI DZIAŁALNOŚĆ

Ryzyko związane z sytuacją makroekonomiczną

Na wyniki finansowe Spółki wywiera wpływ sytuacja makroekonomiczna w Polsce i na świecie. Do istotnych czynników kształtujących sytuację makroekonomiczną zaliczyć można: stopę wzrostu PKB, dynamikę i poziom inflacji, tempo wzrostu inwestycji, stopy procentowe, poziom bezrobocia, poziom i stopę wzrostu dochodów osobistych ludności, poziom zadłużenia jednostek gospodarczych i jednostek budżetowych oraz koniunkturę w poszczególnych sektorach gospodarki danego kraju.

Pomimo umiarkowanie pozytywnych prognoz makroekonomicznych dla Polski i świata na najbliższe lata istnieje pewne ryzyko, że sytuacja ta ulegnie pogorszeniu – co może negatywnie przełożyć się na liczbę zamówień na produkty, towary i usługi oferowane przez Spółkę, a także na sytuację finansową Spółki. Pogorszenie sytuacji makroekonomicznej Polski może mieć negatywny wpływ na tempo rozwoju krajowego rynku IT oraz popyt na produkty, towary i usługi oferowane przez Spółkę. Spadek tempa wzrostu PKB w krajach, w których dystrybuowane są produkty, towary i usługi oferowane przez Spółkę, może wpłynąć na pogorszenie sytuacji finansowej zagranicznych firm i uszczuplić ich budżety przeznaczone na inwestycje, między innymi w zakresie rozwiązań IT, w tym oferowanych przez Spółkę. Spółka stara się ograniczać wskazane ryzyka poprzez działania na rzecz dywersyfikacji portfela klientów oraz kontrolę kosztów operacyjnych.

Ryzyko związane z poziomem stóp procentowych

Spółka posiada aktualnie kredyt w rachunku bieżącym, kredyt obrotowy oraz zobowiązania leasingowe krótko- i długoterminowe oparte o zmienną stopę procentową. W związku z tym wysokość kosztów finansowych Spółki jest uzależniona od poziomu stóp procentowych. Podniesienie stóp procentowych będzie skutkowało wzrostem kosztów finansowych – należy jednak zaznaczyć, że poziom zadłużenia Spółki oraz wynikające z tego koszty finansowe pozostają na stosunkowo niewielkim poziomie w relacji do wielkości Spółki i jej wyników finansowych. Niekorzystne wahania stóp procentowych spowodowałyby wzrost kosztów finansowych. W przypadku, gdyby Spółka w przyszłości zwiększyła zaangażowanie finansowania dłużnego, nie można wykluczyć większego narażenia Spółki na obniżenie wyników finansowych spowodowanych wzrostem stóp procentowych, jednak Spółka aktualnie nie planuje istotnych zmian w poziomie wykorzystania kapitału dłużnego. Spółka nie wykorzystuje instrumentów finansowych zabezpieczających przed ryzykiem zmiany stóp procentowych.

Ryzyko walutowe

W ostatnich okresach historycznych zaobserwowano, że udział walut obcych w przychodach ze sprzedaży Spółki wzrasta, osiągając poziom około 80%, z czego prawie w całości jest to waluta euro. Spółka ponosi w walutach obcych również nieznaczną część kosztów operacyjnych – także w przeważającej mierze w walucie euro. Znaczący udział eksportu w przychodach sprzedaży Spółki powoduje powstawanie ryzyka walutowego – różnice kursów walut mogą wpływać na wysokość przychodów Spółki w złotówkach i jej zyskowność. Spółka stara się ograniczać ryzyko walutowe, negocjując z kontrahentami zagranicznymi krótkie terminy płatności oraz wzmacniając kontrolę spłat należności. Ponadto w celu ograniczenia ryzyka gwałtownych zmian kursu walutowego Spółka zwiiera kontrakty terminowe forward.

Ryzyko związane z otoczeniem prawnym

Zmiany wprowadzane w polskim systemie prawnym, jak również w systemach prawnych innych państw, na których terytorium Spółka prowadzi działalność i do których sprzedaje swoje produkty i usługi, mogą rodzić dla Spółki ryzyko w zakresie prowadzonej przez nią działalności gospodarczej. Dotyczy to w szczególności regulacji z dziedzin prawa własności intelektualnej, prawa handlowego, prawa podatkowego, przepisów regulujących działalność gospodarczą, przepisów prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, prawa papierów wartościowych oraz przepisów dotyczących prowadzenia i rozliczania projektów dotowanych ze środków Unii Europejskiej i budżetu państwa. Zmiany we wskazanych dziedzinach prawa mogą nakładać na Spółkę nowe obowiązki oraz negatywnie wpływać na jego działalność i plany rozwoju. Mogą ponadto stwarzać problemy z prawidłową interpretacją przepisów prawa, które bywają niejednoznaczne lub rozbieżne. Spółka stara się ograniczyć ryzyka związane z otoczeniem prawnym, stale współpracując z doświadczoną kancelarią prawną.

Ryzyko związane z niestabilnością polskiego systemu podatkowego

Polski system podatkowy charakteryzuje się dużą zmiennością przepisów, które bywają sformułowane w sposób nieprecyzyjny i którym niejednokrotnie brakuje jednoznacznej wykładni. Interpretacje przepisów podatkowych ulegają częstym zmianom, przy czym zarówno organy skarbowe jak i orzecznictwo sądowe w sferze podatków nie mają często wypracowanych jednolitych stanowisk. Sprawia to, że polskie podmioty narażone są na większe ryzyko niż spółki działające w bardziej stabilnych systemach podatkowych. Jeżeli organy podatkowe przyjmą interpretację przepisów podatkowych odmienną od przyjętej przez Spółkę, a będącej podstawą wyliczenia zobowiązania podatkowego Spółki, może to się wiązać między innymi z koniecznością zapłaty przez Spółkę zaległego podatku i kar, co może mieć wpływ na wynik finansowy oraz na płynność Spółki. Spółka stara się ograniczać to ryzyko zlecając prowadzenie ksiąg rachunkowych oraz rozliczenia podatkowe wyspecjalizowanej firmie.

Ryzyko związane z nasileniem konkurencji

Spółka działa na rynku usług informatycznych, który charakteryzuje się wysokim i stale rosnącym poziomem konkurencyjności. Do grona konkurentów Spółki można zaliczyć z jednej strony globalne agencje interaktywne, czołowych integratorów, międzynarodowe koncerny z branży IT, globalne i krajowe firmy konsultingowe oferujące wdrażanie rozwiązań informatycznych i outsourcing IT, z drugiej natomiast strony małe przedsiębiorstwa i tzw. freelancerów oferujących usługi po bardzo atrakcyjnych cenach. Spółką obserwuje presję cenową oraz próby wchodzenia na rynek, na którym działa, ze strony globalnych dostawców usług informatycznych. Ponadto zachodzące procesy konsolidacji w sektorze IT powodują jeszcze silniejsze umacnianie się na rynku największych graczy. Spółka nie może też wykluczyć, że pojawi się podmiot będący w stanie wytworzyć produkty oferujące podobne rozwiązania technologiczne i funkcjonalne.

Opisana powyżej sytuacja może spowodować utratę klientów i utratę znaczącej części przychodów, a wobec dominującej pozycji płac w kosztach, stratę operacyjną i problemy Spółki z płynnością. Spółka stara się ograniczać ryzyko związane z nasileniem konkurencji poprzez budowanie trwałych relacji z kluczowymi klientami, a także poprawę jakości i efektywności działań w zakresie tworzenia oprogramowania i świadczenia usług.

Ryzyko zmian technologicznych

Spółka oferuje produkty i usługi z zakresu rozwiązań technologicznych. Branża IT jest areną znaczących zmian w zakresie innowacyjności, technologii, nowych rozwiązań. Ze względu na szybkie tempo rozwoju technologii w branży IT, rozwiązania oferowane przez Spółkę mogą okazać się przestarzałe i nieadekwatne technologicznie do zapotrzebowania rynkowego, co może przełożyć się na utratę klientów lub trudności w ich pozyskiwaniu i odbić się negatywnie na wynikach finansowych Spółki. Spółka monitoruje tendencje rynkowe i dąży do dostosowania swojej oferty do aktualnych trendów technologicznych, jak również jest zaangażowana w rozwój

innowacyjnych rozwiązań, szczególnie w zakresie sieci semantycznych i technologii Blockchain. Spółka nie identyfikuje ryzyka zmian technologicznych większego niż ogólne związane ze specyfiką branży IT.

Ryzyko siły wyższej

W przypadku zajścia nieprzewidywalnych zdarzeń, takich jak - na przykład - wojny lub ataki terrorystyczne, może dojść do niekorzystnych zmian w koniunkturze gospodarczej oraz na rynku finansowym, co może negatywnie wpłynąć na sytuację finansową Spółki. Ponadto takie zdarzenia losowe jak: pożary, powódzie i inne nadzwyczajne działania sił przyrody, mogą powodować awarie lub zniszczenia istotnego majątku rzeczowego, należącego do Spółki, jak również zakłócenia w świadczeniu usług i dostawie produktów przez Spółkę, co może negatywnie wpłynąć na jego wyniki finansowe.

CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ SPÓŁKI

Ryzyko związane z wdrażaniem nowych produktów i usług lub modyfikacją istniejących

Specyfiką branży IT jest bardzo szybka ewolucja stosowanych technologii i rozwiązań informatycznych, a w związku z tym krótki cykl życia oferowanych produktów i towarów. Dla Spółki oznacza to konieczność zmian we własnych produktach i ustawiczne szkolenia w technologiach i produktach obcych. Istnieje ryzyko, że pomimo ciągłego dostosowywania oferty, Spółka może nie być w stanie zaoferować rozwiązań, które będą najlepiej spełniały oczekiwania klientów. Pojawienie się na rynku nowych rozwiązań może spowodować, że nieatrakcyjne rynkowo produkty i usługi znajdujące się w portfolio Spółki mogą nie zapewnić jej przychodów oczekiwanych przy ich tworzeniu i rozwoju. W efekcie może pogorszyć się wynik finansowy Spółki a także jej płynność. Spółka stara się zredukować to ryzyko, stale monitorując aktualne trendy rynkowe i technologiczne oraz stosownie do tego adaptując swoje produkty oraz metody ich wytwarzania.

Ryzyko związane z dostarczaniem klientom aplikacji i systemów o kluczowym znaczeniu

Istotną część projektów realizowanych przez Spółkę polega na wdrożeniu aplikacji lub realizacji usług, które regulują lub wręcz umożliwiają przebieg ważnych procesów w przedsiębiorstwach klientów i warunkują ich prawidłowe funkcjonowanie. Istnieje ryzyko, iż w przypadku wadliwego działania aplikacji zainstalowanych u klientów przez Spółkę lub niewłaściwie wykonanej usługi, mogą oni ponosić dodatkowe koszty lub nawet straty finansowe.

W efekcie takich sytuacji klienci mogą usiłować zredukować wynagrodzenie należne Spółce z tytułu wdrożenia aplikacji lub wykonania usługi a także podejmować próby wyegzekwowania odszkodowania od Spółki. Może się to negatywnie odbić na wynikach finansowych Spółki. Już jednak sam fakt wystąpienia z roszczeniami, jak i niezadowolenie klienta, może mieć negatywny wpływ na wizerunek rynkowy Spółki.

Spółka stara się ograniczać to ryzyko, odpowiednio organizując procesy analizy wymagań, tworzenia i wdrażania aplikacji oraz realizacji usług. M.in. wdraża u klientów rozwiązania testowe oraz przedstawia prototypy do akceptacji. Spółka zawiera także w umowach z klientami klauzule ograniczające jej odpowiedzialność. Klauzule te są zgodne z obowiązującym prawem oraz praktykami występującymi w obrocie gospodarczym w szczególności w branży informatycznej.

Ryzyko związane z możliwością utraty kluczowych klientów

Źródłem zdecydowanej większości przychodów Spółki jest grupa kilku kluczowych klientów przede wszystkim z branży motoryzacyjnej lub powiązanych z tą branżą. Istnieje ryzyko utraty lub znaczącego zmniejszenia zamówień od klientów z tej branży np. na skutek prowadzonej przez nich polityki zakupowej, ograniczania kosztów, itp. Taka sytuacja może spowodować utratę znaczącej części przychodów, a wobec dominującej pozycji płać w kosztach, stratę operacyjną i problemy z płynnością. Spółka dostrzega to ryzyko, podejmując

działania dla większego zdywersyfikowania źródeł przychodów. W przypadku kluczowych klientów, Spółka zmniejsza wspomniane ryzyko poprzez współpracę z różnymi działami i oddziałami klientów dysponującymi osobnymi, niepowiązаныmi ze sobą budżetami, proponując różnorodne usługi powiązane z różnymi liniami budżetowymi klientów a także wychodząc z ofertą do oddziałów klientów w tych częściach świata, w których obserwowany jest rozwój.

Ryzyko związane z niewypłacalnością klientów

Spółka oferuje swoim klientom odroczone terminy płatności za dostarczane towary, produkty i usługi. Spółka dostrzega w związku z tym ryzyko stałej lub czasowej niewypłacalności klientów, która może wpłynąć na płynność finansową Spółki, a w przypadku stałej niewypłacalności klienta – także na jej wynik finansowy. Spółka ogranicza to ryzyko, sprawdzając wiarygodność nowych klientów, stale monitorując stan należności oraz utrzymując odpowiedni poziom środków pieniężnych na rachunkach bankowych.

Ryzyko wzrostu kosztów działalności

Wpływ na wyniki finansowe Spółki ma szereg czynników od niej niezależnych, w tym mających istotny wpływ na jej koszty działalności. Do czynników tych można zaliczyć między innymi wzrost płac informatyków i innych specjalistów oraz zmiany cen nabywanych przez Spółkę towarów. Obecnie koszty osobowe stanowią największy składnik kosztów ponoszonych przez Spółkę, w związku z czym wzrost płac specjalistów IT w Polsce stanowi największe zagrożenie dla Spółki w zakresie wzrostu kosztów działalności. W sytuacji, kiedy takiemu wzrostowi kosztów nie będzie towarzyszył jednoczesny wzrost przychodów Spółki, istnieje ryzyko pogorszenia jego sytuacji finansowej.

Ryzyko związane z sezonowością sprzedaży

Spółka obserwuje pewną sezonowość w sprzedaży – przychody ze sprzedaży rosną w kolejnych kwartałach danego roku. W ocenie Spółki jest to związane z procesami zarządzania budżetami kosztów u odbiorców oraz od okresu rozliczania wykonania przez Spółkę prac. Wielkość obserwowanej sezonowości nie jest znacząca. Zjawisko sezonowości może wpływać na zaburzenie płynności przedsiębiorstw. Spółka nie odnotowuje problemów z płynnością, w związku z czym ocenia ryzyko pogorszenia płynności spowodowane sezonowością działalności jako minimalne. W przypadku interpretacji kwartalnych wyników Spółki bez odniesienia do wyników z innych kwartałów, zjawisko sezonowości może powodować także błędną ocenę rentowności działalności Spółki.

Ryzyko związane z utratą kluczowych i wykwalifikowanych pracowników

Odpowiednia liczba pracowników o odpowiednich kompetencjach i doświadczeniu ma kluczowe znaczenie dla funkcjonowania przedsiębiorstwa Spółki i jego rozwoju. Na rynku pracy obserwuje się stale wzrastający popyt na programistów i konsultantów IT. Taka sytuacja utrudnia proces rekrutacji oraz stwarza ryzyko odejścia pracowników w tym osób kluczowych. Może to skutkować niewywiązaniem się przez Spółkę z przyjętych zamówień, koniecznością rezygnacji z potencjalnych zleceń, a w skrajnym przypadku utratą posiadanego „know-how”. Spółka stara się zapobiegać temu, podejmując współpracę z uczelniami w zakresie praktyk i staży w Spółce, oferując atrakcyjne warunki pracy, utrzymując wysoki procent pracowników zatrudnianych na podstawie stałych umów o pracę oraz zapewniając pracownikom atrakcyjne pozapłacowe warunki. Kluczowe rozwiązania Spółki są archiwizowane i dokumentowane, aby zminimalizować ryzyko utraty „know-how”.

Ryzyko związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków pochodzących z Unii Europejskiej

Spółka prowadzi projekty rozwojowe, na które otrzymuje dotacje ze środków Unii Europejskiej i Budżetu Państwa. Spółka zamierza także w przyszłości aplikować o dotacje na kolejne projekty. Realizacja tego typu

projektów wiąże się z ryzykiem nie osiągnięcia zaplanowanych wskaźników, co może skutkować koniecznością zwrotu całości lub części dotacji. Przepisy dotyczące prowadzenia oraz rozliczania tego typu projektów ulegają zmianom i są często różnie interpretowane przez instytucje powołane do przyznawania dotacji i kontroli ich wydatkowania. Istnieją także przypadki opóźnień w otrzymywaniu dotacji w stosunku do harmonogramów założonych w projektach. Te czynniki stwarzają ryzyko dla krótko- i długookresowej sytuacji finansowej Spółki – wyniku finansowego oraz płynności. Spółka ogranicza to ryzyko poprzez ostrożne planowanie harmonogramów wydatków w projektach, zatrudnianie personelu doświadczonego w prowadzeniu projektów i ich rozliczaniu oraz bliską współpracę z instytucjami przyznającymi dotacje i nadzorującymi ich rozliczanie.

Ryzyko związane ze spłatą zadłużenia

Spółka korzysta z finansowania dłużnego. Każde zobowiązanie finansowe wymaga spłaty zgodnie z ustalonymi warunkami finansowania, co wiąże się z koniecznością posiadania przez Spółkę na czas wymagalności spłaty odpowiednich środków pieniężnych, bądź też możliwości przedłużenia finansowania na dłuższy okres. Spółka aktualnie posiada kredyt w rachunku bieżącym, kredyt obrotowy oraz zobowiązania z tytułu umów leasingu. Kredyty są wykorzystywane do zarządzania kapitałem obrotowym w toku normalnej działalności operacyjnej, a leasingi posiadają harmonogram spłat, który zakłada stopniowe spłacanie kapitału. Spłaty części kapitałowej obecnych zobowiązań finansowych są rozłożone w czasie, w związku z czym możliwość obsługi spłaty jest na bieżąco weryfikowana, wielkość zadłużenia maleje z czasem, a na koniec okresu finansowania nie pozostaje znaczna wielkość zobowiązania, która wymagałaby zaangażowania przez Spółkę dużych środków pieniężnych bądź zorganizowania rolowania tego zadłużenia. Ponadto poziom zadłużenia jest niewielki w relacji do wielkości Spółki i jej wyników finansowych.

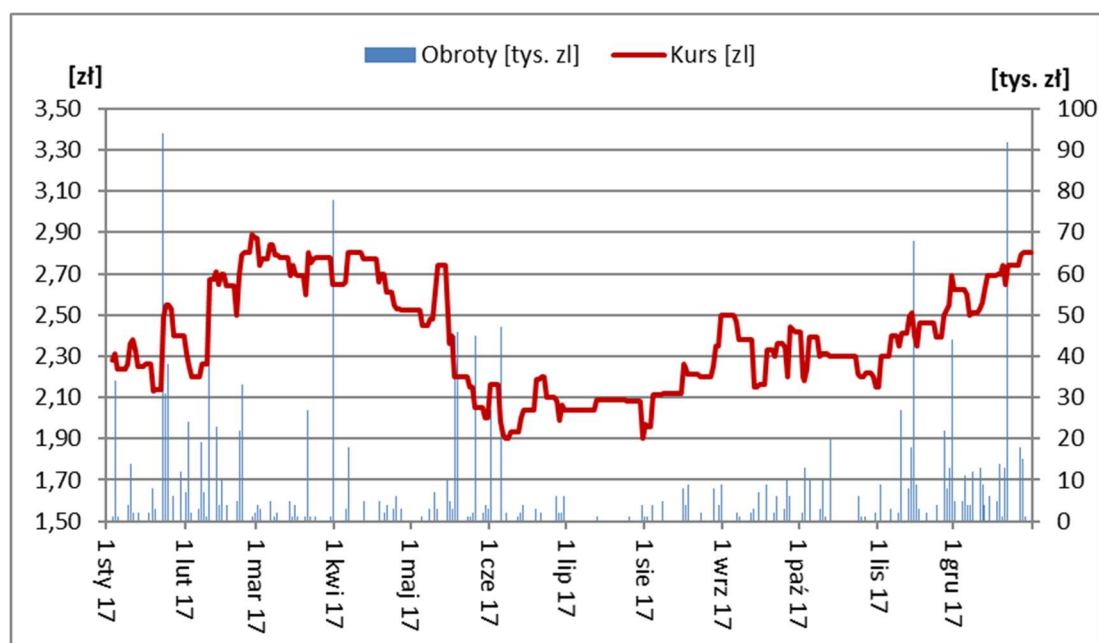
Ryzyko awarii kluczowych zasobów wykorzystywanych w toku działalności

Spółka jest narażona na ryzyko awarii systemów informatycznych, oprogramowania i sprzętu komputerowego, które mogą spowodować opóźnienia i znaczące trudności w realizacji zleceń w zakresie wdrażania rozwiązań informatycznych dla klientów. Spółka oferuje również usługi w zakresie centrum danych („data center”), które powinny zapewniać klientom stały i niezagrożony dostęp do ich danych. Pomimo, że ze względu na charakter tej usługi urządzenia centrum danych Spółki są szczególnie dobrze zabezpieczone przed awariami, to ewentualne awarie, powodujące utratę dostępu do danych, mogą spowodować utratę zaufania u klientów. Spółka dokłada wszelkich starań, aby systemy narażone na awarie były dobrze zabezpieczone, w związku z tym, że niezawodność stanowi jeden z kluczowych wymagań stawianych Spółce przez klientów.

KSZTAŁTOWANIE SIĘ KURSU AKCJI SPÓŁKI

W 2017 r. notowania na rynku New Connect odbywały się na 250 sesjach. Akcje MakoLab S.A. były przedmiotem transakcji na 176 sesjach. Łączny wolumen zawartych transakcji wyniósł 656 616 akcji, a łączna wartość obrotu 1 563,0 tys. zł. Kurs zamknięcia z ostatniego dnia notowań w 2017 r. osiągnął poziom 2,80 zł, wobec 2,23 zł zanotowanego na koniec 2016 r. W ciągu roku kurs akcji Spółki ulegał zmianom w przedziale od 1,90 zł (minimum 7 czerwca i 31 lipca) do 2,89 (maksimum 27 lutego). Maksymalny dzienny obrót wyniósł 94 tys. zł i został zanotowany 23 stycznia.

Kształtowanie się kursu akcji MakoLab S.A. oraz wartości obrotu w 2017 roku ilustruje Wykres 1.

Wykres 1. Kurs akcji MakoLab S.A. z wartościami obrotu w 2017 r.

Łódź, 28 maja 2018 r.

Wojciech Zieliński
Prezes Zarządu

Mirosław Sopek
Wiceprezes Zarządu